

Олена Остафійчук

студентка магістратури 1 курсу спеціальності 05 «Економіка»

Науковий керівник: **Мушеник І.М.**

к.е.н., доцент кафедри інформаційних технологій,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Роль і місце ЗМІ у забезпеченні національної інформаційної політики визначаються насамперед їхнім впливом на суспільно-політичну ситуацію та її прогресивний розвиток. ЗМІ не дарма називають «четвертою владою», бо це дійсно та важлива соціальна інституція, яка формує політичні та інші соціальні комунікації і без якої важко собі уявити як прямі, так і зворотні зв'язки між владою та суспільством.

Аналіз ситуації в інформаційному просторі України свідчить про наявні проблеми в галузі захисту національної інформаційної безпеки. Особливо це стосується асиметрії інформаційних потоків: ідеться про потужний інформаційний вплив країн-сусідів на вітчизняну аудиторію і відсутність адекватних інформаційних потоків з України на закордонні спільноти.

В Україні близько 60% ефірного часу телерадіотрансляцій заповнено продуктом неукраїнського походження; кабельними мережами розповсюджуються програми багатьох іноземних телекомпаній, зокрема в ефірі Західного регіону України (на кордоні встановлено шість іноземних потужних теле- і радіопередавачів) активно присутні польські, угорські, румунські телекомпанії.

Проблему для гарантування інформаційної безпеки України становили ліквідація у 90-х роках Биківнянського радіо-передавального центру, передавачі якого працювали на Західну Європу, південний захід Африки, захід і схід Росії із середньодобовим обсягом робіт 69 год., плановане закриття

Броварського радіоцентру, окремі передавачі якого транслювали програми Національної радіокомпанії України. Зупинено роботу передавача Львівського РТПЦ, що працював на південний схід Африки й Австралію з обсягом мовлення 2 години на добу, потужністю 1000 кВт, а також охоплював США, Велику Британію, Францію з обсягом мовлення 5 годин на добу та схід і південь Південної Америки – 6 годин на добу. Не працювали передавачі Миколаївської РЦ, які здійснювали трансляцію на схід Канади та США обсягом мовлення 24 години на добу, потужністю 1000 кВт.

Значущим аспектом інформаційної безпеки є безпека інформаційного обміну в спеціальних системах зв'язку та загального користування. На сьогодні в Україні створені спеціальні телекомунікаційні системи і вони діють у всіх «силових» міністерствах і відомствах.

Проблемою залишається забезпечення належних темпів розвитку національних інформаційних ресурсів і відповідної інфраструктури. Остаточо не розв'язано в Україні також проблему впровадження сучасних інформаційно-аналітичних технологій державного управління, що негативно позначилося на взаємодії гілок влади, формуванні цілісної вертикалі ефективною виконавчої влади, дієвості політичних та економічних реформ, становленні громадянського суспільства та інших сферах суспільного життя.

Нові завдання постають і в умовах формування економіки України за участі іноземного капіталу й інтенсивного міжнародного співробітництва, вільного пересування іноземців, доступу багатьох об'єктів для іноземних інспекцій, що вимагає коригування і переформування проблем відкритості й закритості інформації перегляду підходів до інформації, що містить державну таємницю, та іншої інформації з обмеженим доступом.

Інформаційна безпека – завжди балансування між інформаційною відкритістю та закритістю, між прагненням максимально розширити доступ громадян до невтаємниченої публічної інформації (державної, комерційної, наукової, освітньої, персональної тощо) й максимально захистити інформацію корпоративного і приватного змісту.

Україна прагне до продуктивного міжнародного співробітництва в інформаційній сфері, враховуючи досвід найрозвинутіших країн (США, Канади, Німеччини, Японії, Франції, Англії) йдеться про підтримання динамічної конкуренції, забезпечення відкритого доступу до інформаційно-телекомунікаційних систем та універсального доступу до інформаційних продуктів та послуг.

Для країн, що розвиваються, в тому числі і для України вагомими чинником економічного зростання в інформаційній галузі стає їхня присутність на ринку офшорного програмування (на якому Індія, наприклад, заробляє біля 4млрд. доларів у рік.)

Мас-медіа зі своїми впливами на масову ментальність та архетип масового та несвідомого – грізна зброя, яку можна повернути або на користь силам правопорядку або на користь терористам, ідеться про ті ситуації коли тероризм і мас-медіа утворюють той небезпечний симбіоз, який кидає виклик глобальній та національній безпеці, а отже вимагає негайного реагування у плані нейтралізації та знешкодження.

Особливістю інформаційних впливів, включно з актами медіа-інформаційного тероризму, є їхня непрозорість або напівпрозорість. Вони можуть бути виявленні лише в результаті спеціальної експертизи.

З метою організації протидії «комп'ютерному тероризмові», в тому числі поширено через глобальні та національні мережі зв'язку ідеології тероризму, пропаганди насильства, війни і геноциду Постановою Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2001 р. було розроблено з урахуванням рекомендації Парламентської Асамблеї Ради Європи заходи щодо боротьби з міжнародним тероризмом.

Важливий напрям інформаційної безпеки – забезпечення технічного захисту інформації в міністерствах і відомствах, та насамперед в інформаційно-телекомунікаційних системах.

Потребує нормативного визначення порядку використання всевітньої інформаційної мережі Інтернет органами державної влади, який би враховував вимоги щодо захисту інформації.

Ключовим у розумінні залежності функцій політичної складової безпеки від розвитку інформаційно-комунікаційних технологій життєдіяльності сучасного суспільства, специфіки реалізації в його середовищі новітнього комунікаційного досвіду є процес осмислення своєрідності позитивних і негативних проявів соціокультурної ситуації нашого часу та з'ясування трансформаційних тенденцій цього феномена в умовах конкурентного розвитку всіх систем глобальної комунікації та забезпечення політичної безпеки мас-медіа. Отже, для забезпечення сталого соціально-політичного розвитку людства на всіх напрямках інформаційно-комунікаційної діяльності потрібні невідкладні консолідовані міжнародні зусилля при активній участі урядів провідних країн світу, та авторитетних наднаціональних організацій включаючи регіональні і континентальні об'єднання.

Список використаних джерел

1. Калюжний Р.А. Координація діяльності органів влади у боротьбі з організованою кіберзлочинністю / Р.А. Калюжний, В.С. Цимбалюк // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією. – 2002. – № 6. – С. 105-111.
2. Кормич Б.А. Організаційно-правові основи політики інформаційної безпеки України: дис. д-ра юрид. наук : спец. 12.00.07. – Одеса, 2004. – 427 с.
3. Литвиненко О.В. Проблеми забезпечення інформаційної безпеки у пострадянських країнах (на прикладі України та Росії) : Автореф. дис.канд. політ. наук : 23.00.04. – К., 1997. – 18 с.
4. Присяжнюк М. М. Інформаційна безпека України в сучасних умовах / М.М. Присяжнюк, Я.І. Белошевич // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. – 2013. – Вип. 30. – С. 42-46.